

ΜΑΘΗΜΑ/ΤΑΞΗ: ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:**

1. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος α΄, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
2. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος β΄, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
3. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος γ΄, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
4. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ Δημοτικού: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Τετράδιο Εργασιών Μαθητή, τεύχος α΄, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
5. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ Δημοτικού: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Τετράδιο Εργασιών Μαθητή, τεύχος β΄, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
6. Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων, Α΄ & Β΄ Δημοτικού: Το δελφίνι, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
7. Εικονογραφημένο Λεξικό Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού: Το Πρώτο μου Λεξικό, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ			
	Διδακτέα ύλη	Προτάσεις για διαχείριση της διδακτέας ύλης	Ενδεικτικός χρονικός προγραμματισμός
<u>ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ (Β.Μ.): ΤΕΥΧΟΣ Α΄, ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Τ.Ε.): ΤΕΥΧΟΣ Α΄</u> <u>ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Α΄, Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ</u>			
	1^η Ενότητα Στο δρόμο για το σχολείο <i>(σελ. 10)</i> Υποενότητες (υπ.) 1. (σελ. 12) 2. (σελ. 13) 3. (σελ. 13) 4. (σελ. 15) 5. (σελ. 16) 6. (σελ. 18) 7. (σελ. 19) 8. (σελ. 20)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. (υποενότητες), εκτός από τις εξής -4 (σελ. 15). Δραστηριότητα αντιγραφής και εικαστικής αποτύπωσης εικόνων του ποιήματος. Ως θεματολογία έχει διδαχθεί στη Μ.Π. της Α΄ τάξης (Οι εποχές και τα φυτά). -8 (σελ. 20). Εμπεδωτική υπ. αντιγραφής και ορθογραφίας. Ως θεματολογία διδάσκεται στη Μ.Π. της Β΄ τάξης (Μέσα μεταφοράς). Οι υπ. 1, 2, 3 μπορούν να διδαχθούν υπό μορφή παιχνιδιού ατομικά ή ομαδοσυνεργατικά. Οι υπ. 5, 6 που αφορούν κυρίως κατανόηση γραπτού λόγου απαιτούν διάλογο και ερωταποκρίσεις. Στην υπ. 7 οι μαθητές/τριες μπορούν να συνεργαστούν ανά δυάδες. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το κείμενο: «Η πρώτη μέρα στο σχολείο»	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.
	2^η Ενότητα Με το «σεις» και με το «σας» <i>(σελ. 21)</i> Υποενότητες 1. (σελ. 22) 2. (σελ. 23) 3. (σελ. 24)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -4 (σελ. 24). Υπ. συλλαβισμού που έχει καλυφθεί στην Α΄ τάξη και καλύπτεται και από επόμενες ενότητες (5, 12). -6 (σελ. 25). Εμπεδωτική υπ. συλλαβισμού Ρίτσος πρωινό άστρο. Η άσκηση μπορεί να	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.

	4. (σελ. 24) 5. (σελ. 25) 6. (σελ. 25) 7. (σελ. 26) 8. (σελ. 26)	γίνει στο σπίτι. Οι υπ. 1, 2, 3 δίνουν τη δυνατότητα παραγωγής προφορικού λόγου μέσα από ερωταποκρίσεις. Στις υπ. 5, 7, 8 οι μαθητές/τριες μπορούν να εργαστούν ομαδοσυνεργατικά. Υποενότητα 8-«Η σκάλα με τους τόνους» ασαφές μαθησιακό αποτέλεσμα Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,6,7. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθεί η άσκ. 5 (σελ. 13). Είναι απλή άσκηση αντιγραφής – ορθογραφίας. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί προαιρετικά το ποίημα: «Ο παπαγάλος» υπό μορφή παιχνιδώδους δραστηριότητας.	
	3η Ενότητα Στον κόσμο των κόμικς (σελ. 27) Υποενότητες 1. (σελ. 28) 2. (σελ. 29) 3. (σελ. 29) 4. (σελ. 30) 5. (σελ. 31) 6. (σελ. 32) 7. (σελ. 33) 8. (σελ. 33) 9. (σελ. 34)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -4 (σελ. 30). Αφορά τον ρόλο της εικόνας και εν μέρει διαφοροποιείται από τη λοιπή ενότητα. -9 (σελ. 34). Προαιρετική δραστηριότητα. Εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ' τάξης. Στις υπ. 1, 2 δύναται να αξιοποιηθεί ο καταϊγισμός ιδεών. Στην υπ. 3 να δοθεί βαρύτητα σε στρατηγικές αναδιήγησης κειμένου. Οι υπ. 5, 6, 7 διατίθενται για ομαδοσυνεργατικές δράσεις. Στην υπ. 8 μπορεί να αξιοποιηθεί το παιχνίδι ρόλων. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Να αξιοποιηθεί προαιρετικά η άσκ. 6 (σελ. 17), επειδή είναι εμπεδωτική της προαιρετικής υπ. 9. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το ποίημα: «Όταν κάνουν πόλεμο». Το κείμενο “Ψέμα πρωταπριλιάτικο” μπορεί να αξιοποιηθεί την πρωταπριλιά.	Περίπου 5-7 διδακτικές ώρες.
	4η Ενότητα Ετοιμασίες για το ταξίδι (σελ. 35) Υποενότητες 1. (σελ. 36) 2. (σελ. 36) 3. (σελ. 37) 4. (σελ. 38) 5. (σελ. 38) 6. (σελ. 40)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -3 (σελ. 37). Αποτελεί απλή δραστηριότητα ανάγνωσης και επεξεργασίας. Όλες οι υπ. μπορούν ν' αξιοποιηθούν για ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Στην υπ. 5 οι μαθητές/τριες στο πλαίσιο ενός σχεδίου εργασίας μπορούν να κάνουν λίστες με βάση τις πραγματικές τους ανάγκες και να τις παρουσιάσουν στην τάξη. Η υποενότητα 6 πιθανό να δυσκολέψει μαθητές με προβλήματα άρθρωσης. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Οι ακόλουθες ασκήσεις μπορούν να παραλειφθούν: -Άσκ. 5 (σελ. 23). Χιουμοριστικό κείμενο. -Άσκ. 5 (σελ.23). Το κείμενο θίγει πρόβλημα άρθρωσης και πιθανή μαθησιακή δυσκολία μαθητών.	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.

		-Άσκ. 6 (σελ. 24). Άσκηση ορθογραφίας. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το κείμενο: «Ξ όπως ο ξιφίας»	
	5η Ενότητα Πάμε για ψώνια; (σελ. 41) Υποενότητες 1. (σελ. 42) 2. (σελ. 43) 3. (σελ. 44) 4. (σελ. 45) 5. (σελ. 46) 6. (σελ. 48) 7. (σελ. 49) 8. (σελ. 50)	B.M.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -5 (σελ. 46). Είναι υπ. καλλιέργειας δεξιοτήτων προφορικού λόγου και φαντασίας που προσφέρεται σε πολλές άλλες ενότητες. Οι υπ. 1, 4 προσφέρονται για παιχνίδι ρόλων και οι υπ. 2, 3 για ομαδοσυνεργατικές βιωματικές δράσεις. Στις υπ. 6, 7, 8 οι μαθητές/τριες μπορούν να συνεργαστούν σε δυάδες. T.E.: Άσκ. 1,2,3,4,5,6. Κατ' επιλογήν εμπειρωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Μπορεί να αξιοποιηθεί προαιρετικά το κείμενο «Μια φορά ήταν η Κολοτούμπα» στη Μελέτη Περιβάλλοντος στην τελευταία ενότητα που αφορά τη διατροφή μας.	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.
	6η Ενότητα Είμαστε έτοιμοι; (σελ. 51) Υποενότητες 1. (σελ. 52) 2. (σελ. 53) 3. (σελ. 55) 4. (σελ. 56) 5. (σελ. 57)	B.M.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -5 (σελ. 57). Προαιρετική δραστηριότητα. Εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ' τάξης. Στην υπ. 1 μπορεί να γίνει χρήση του διαδικτύου ως πηγής άντλησης πληροφοριών (με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού) και στην υπ. 2 να αξιοποιηθεί ο καταγισμός ιδεών. Η υπ. 3 απαιτεί στρατηγικές αναδιήγησης του κειμένου. Στην υπ. 4 μπορεί να αξιοποιηθεί η συνεργασία σε δυάδες. T.E.: Άσκ. 2,3,4. Κατ' επιλογήν εμπειρωτικές ασκήσεις. Οι ακόλουθες ασκήσεις μπορεί να παραλειφθούν: -Άσκ. 1 (σελ.31). Αφορά επανάληψη στην αλφαβήτιση, με την οποία τα παιδιά έχουν ασχοληθεί στην ενότητα 4 -Άσκηση 5 (σελ. 33). Αφορά άσκηση πάνω στη διδακτέα ύλη της Γ' τάξης. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Μπορεί να αξιοποιηθεί προαιρετικά το κείμενο «Το τρομαγμένο χελιδονάκι» στη Μ. Π. της Β' Δημοτικού στην ενότητα 6 που αφορά τα ζώα.	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.
	7η Ενότητα Πώς λέμε ΟΧΙ; (σελ. 58) Υποενότητες 1. (σελ. 60) 2. (σελ. 62) 3. (σελ. 62) 4. (σελ. 63) 5. (σελ. 64) 6. (σελ. 65) 7. (σελ. 66)	B.M.: Προτείνεται να διδαχθούν κατ' επιλογήν οι υπ.: -2 (σελ. 62) -3 (σελ. 62) -4 (σελ. 63) Οι ανωτέρω υπ. αποτελούν εμπέδωση της ύλης της Α' Δημοτικού. Η υπ. 1 προσφέρεται για ομαδικά σχέδια εργασίας σχετικά με το έπος του '40 και παρουσίαση στην τάξη ή σε άλλο χώρο του σχολείου. Οι υπ. 5, 6, 7 περιλαμβάνουν	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.

	8. (σελ. 67)	δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Στην υπ. 8 οι μαθητές/τριες μπορούν να εργαστούν συλλογικά ως ομάδα και αξιοποιώντας τον καταγισμό ιδεών να συνθέσουν ένα παραμύθι και να το εικονογραφήσουν. Τ.Ε.: Άσκ. 3,5,6,7,8,9,10,11. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Μπορούν να παραλειφθούν οι ακόλουθες ασκήσεις: - Άσκ. 1,2,4 (σελ. 35,36). Αφορούν τις κατ' επιλογήν υπ. 2,3,4. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το επετειακό κείμενο «Ασπρογάλανο πανί». Να αξιοποιηθεί προαιρετικά το λαϊκό παραμύθι «Η σφυρίχτρα».	
	8η Ενότητα Το ταξίδι στη Χωχαρούπα (σελ. 69) Υποενότητες 1. (σελ. 70) 2. (σελ. 72) 3. (σελ. 72) 4. (σελ. 73) 5. (σελ. 74) 6. (σελ. 76) 7. (σελ. 77)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -6 (σελ. 76). Αφορά δραστηριότητα κατανόησης κειμένου και προβολής αξιών που έχουν συζητηθεί στην ενότητα 3. Μπορεί να αξιοποιηθεί απλώς ως προς την κατανόηση του τόπου προορισμού του ταξιδιού. Οι υπ. 1, 5 προσφέρονται για παιχνίδια ρόλων. Οι υπ. 2, 3, 4 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Στις υπ. 7, 8 οι μαθητές εργαζόμενοι σε ομάδες, ορμώμενοι από τα ποιήματα του βιβλίου, μπορούν με παιγνιώδη τρόπο να δημιουργήσουν τα δικά τους ποιήματα. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθούν προαιρετικά τόσο το ποίημα «Η Αρετούσα» όσο και τα «Αινίγματα, παροιμίες και γλωσσοδέτες». Η θεματολογία τους εμπίπτει στη διδακτέα ύλη και της επόμενης τάξης.	Περίπου 9-11 διδακτικές ώρες.
Β.Μ.: ΤΕΥΧΟΣ Β', Τ.Ε.: ΤΕΥΧΟΣ Α', Β' ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Α', Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ			
	9η Ενότητα «Που λες, είδα...» (σελ. 6) Υποενότητες 1. (σελ. 7) 2. (σελ. 8) 3. (σελ. 9) 4. (σελ. 9) 5. (σελ. 10) 6. (σελ. 10) 7. (σελ. 11) 8. (σελ. 12) 9. (σελ. 14)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -6 (σελ. 10). Είναι εμπεδωτική της υπ. 5. -7 (σελ. 11). Εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ' τάξης. Στις υπ. 1, 2 μπορεί να αξιοποιηθεί ο καταγισμός ιδεών και οι ερωταποκρίσεις. Οι υπ. 3, 4, 5, 9 αξιοποιούνται ως δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Στην υπ. 3 μπορεί να αξιοποιηθεί το παιχνίδι "Μάντεψε τι είναι". Η υπ. 8 προσφέρεται για ομαδοσυνεργατικές εργασίες. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,6,7,8,9. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. -Άσκ. 10 (σελ. 57). Προαιρετική.	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες.

	ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το ποίημα: «Το φεγγαράκι».		
10η Ενότητα ΠΡΟΣΟΧΗ! Τι λέει εκεί; (σελ. 15) Υποενότητες 1. (σελ. 17) 2. (σελ. 18) 3. (σελ. 19) 4. (σελ. 20) 5. (σελ. 21). 6. (σελ. 22) 7. (σελ. 22) 8. (σελ. 23)	B.M.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -6 (σελ. 22). Εμπεδωτική δραστηριότητα Στις υπ. 1, 2, 4 μπορεί να αξιοποιηθεί ο καταγισμός ιδεών και οι ερωταποκρίσεις. Η υπ. 4 προσφέρεται και για ομαδοσυνεργατικές εργασίες. Οι υπ. 3, 5, 8 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. T.E.: Άσκ. 1,2,3,5,6,7,8. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Η άσκ. 4 (σελ. 61) μπορεί να παραλειφθεί, καθώς ενδέχεται να παρουσιάσει δυσκολίες για τους/τις μαθητές/τριες και το περιεχόμενό της εντάσσεται στη Γ' τάξη. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί προαιρετικά το κείμενο «Ο Σαλίγκαρος βγαίνει αμαξάδα».	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες	
11η Ενότητα Τι βιβλίο είναι αυτό; (σελ. 24) Υποενότητες 1. (σελ. 26) 2. (σελ. 26) 3. (σελ. 27) 4. (σελ. 28) 5. (σελ. 28) 6. (σελ. 30) 7. (σελ. 30) 8. (σελ. 32) 9. (σελ. 33) 10. (σελ. 34) 11. (σελ. 35) 12. (σελ. 36) 13. (σελ. 37)	B.M.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -3 (σελ.27). Στην υπ. 1 μπορεί ν' αξιοποιηθούν οι ερωταποκρίσεις. Στις υπ. 2, 4, 5, 6, 10 οι μαθητές/τριες εξασκούνται (ατομικά ή σε δυάδες) στην αναζήτηση λέξεων στο λεξικό. Η υπ. 7 αποτελεί ατομική δραστηριότητα. Οι υπ. 8, 9, 13 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Οι υπ. 11 και 12 ενδείκνυται να αξιοποιηθούν για την κλίση των ουσιαστικών σε –ος στην υπ. 13 και για τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου των παιδιών, προαιρετικά δε για ορθογραφία, αντιγραφή. T.E. Υποενότητα 11, άσκ.,4 σελ.66-Ασαφής διδακτικός στόχος της άσκησης. T.E.: Άσκ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Αναλόγως της διαθεσιμότητας διδακτικού χρόνου, μπορεί να αξιοποιηθούν λιγότερες (περίπου οι μισές) ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το κείμενο: «Ο μικρός κάστορας και η ηχώ».	Περίπου 10-12 διδακτικές ώρες.	
12η Ενότητα Ποπό! Κόσμος που περνά (σελ. 38) Υποενότητες 1. (σελ. 39) 2. (σελ. 40) 3. (σελ. 42) 4. (σελ. 44) 5. (σελ. 44) 6. (σελ. 45)	B.M.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -4 (σελ. 44). Εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ' τάξης. Η υπ. 1 προσφέρεται για ομαδικές εργασίες γύρω από τα χριστουγεννιάτικα έθιμα. Στην υπ. 2 οι μαθητές/τριες ασκούνται στη γραπτή περιγραφή ατομικά ή σε δυάδες. Οι υπ. 3, 6 προσφέρονται για εποικοδομητικό διάλογο γύρω από τη θεματική της ενότητας. Η υπ. 3	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.	

7. (σελ. 46) 8. (σελ. 46)	προτείνεται να μην αξιοποιηθεί ως προς τη διαδικασία ανάλυσης προτάσεων στα βασικά τους μέρη. Οι υπ. 5, 7, 8 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,7,8,9,10,11. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις Η άσκ. 6 (σελ. 76) προτείνεται να παραλειφθεί, καθώς είναι εμπεδωτική της υπ. 4. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το ποίημα «Χριστουγεννιάτικο δέντρο». Οι μαθητές εργαζόμενοι σε ομάδες μπορούν να συνθέσουν δικά τους σχετικά ποιήματα, να ζωγραφίσουν χριστουγεννιάτικα δέντρα, να φτιάξουν χριστουγεννιάτικες κάρτες, να τραγουδήσουν χριστουγεννιάτικα τραγούδια, κ.ά. Μπορούν να αξιοποιηθούν προαιρετικά τόσο το ποίημα «Ο Χιονάνθρωπος», όσο και το κείμενο «Ο Αϊ-Βασίλης θα βρει το δρόμο του».		
13η Ενότητα Μες στο μουσείο (σελ. 47) Υποενότητες 1. (σελ. 48) 2. (σελ. 49) 3. (σελ. 50) 4. (σελ. 51) 5. (σελ. 51) 6. (σελ. 51) 7. (σελ. 52) 8. (σελ. 53) 9. (σελ. 55)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -5 (σελ. 51). Αφορά περιγραφές ήχων και είναι σχετικά δύσκολη. -6 (σελ. 51). Μπορεί να αξιοποιηθεί κατ' επιλογήν οποτεδήποτε υπάρξει χρόνος ή στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Η υπ. 1 προσφέρεται για καταιγισμό ιδεών, ερωταποκρίσεις, επίσκεψη σε τοπικό μουσείο και διερευνητική εργασία των μαθητών. Στην υπ. 2, αρκεί να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές/τριες τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της λεζάντας, κυρίως εργαζόμενοι/ες ομαδοσυνεργατικά στην άσκ. 4 του Τ.Ε. Στις υπ. 3, 4, 7, 8, 9 οι μαθητές/τριες μπορούν να εργαστούν ατομικά ή σε дуάδες. Υπ. 8 (σελ.53). Λογίζει ως άκλιτα ορισμένα χρώματα τα οποία είναι και κλιτά (θαλασσί, καφέ). Μπορεί να συνδυαστεί με τα Εικαστικά και το μάθημα «Η γέφυρα του ουράνιου τόξου» (σελ.18-20). Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,6,9,10,11. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Προτείνεται να δοθεί έμφαση στις ασκ. 4, 6. Οι ασκ. 7, 8 μπορούν να παραλειφθούν, αν ο χρόνος δεν επαρκεί, καθώς είναι εμπεδωτικές των υπ. 5 και 6. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το κείμενο «Τα ελληνάκια». Μελέτη Περιβάλλοντος, «Στο λαογραφικό μουσείο» (σελ.126-129).	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες.	
14η Ενότητα Με προσκαλούν και προσκαλώ (σελ. 56) Υποενότητες	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν κατ' επιλογήν οι υπ.: -3 (σελ. 60) -5 (σελ. 61)	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες.	

1. (σελ. 58) 2. (σελ. 59) 3. (σελ. 60) 4. (σελ. 60) 5. (σελ. 61) 6. (σελ. 61) 7. (σελ. 62) 8. (σελ. 63) 9. (σελ. 64) 10. (σελ. 65)	Οι ανωτέρω υπ. αποτελούν παιγνιώδεις δραστηριότητες. -8 (σελ. 63). Εμπεδωτική δραστηριότητα. Οι υπ. 1, 2 προσφέρονται για καλλιέργεια προφορικού λόγου με ερωταποκρίσεις. Οι υπ. 4, 6, 7, 9, 10 μπορούν να αξιοποιηθούν ατομικά ή συλλογικά. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Σε περίπτωση που ο χρόνος δεν επαρκεί, προτείνεται να διδαχθούν επιλεκτικά αυτές που κρίνονται σημαντικότερες από τον/την εκπαιδευτικό για την τάξη των μαθητών/-ητριών του/της. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το κείμενο: «Το ρολόι της Μάρως».		
15η Ενότητα Αλληλογραφώ (σελ. 66) Υποενότητες 1. (σελ. 68) 2. (σελ. 69) 3. (σελ. 70) 4. (σελ. 70) 5. (σελ. 71) 6. (σελ. 72) 7. (σελ. 73) 8. (σελ. 74)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν κατ' επιλογήν οι εξής υπ: -2 (σελ. 69). -4 (σελ. 70) -5 (σελ. 71) Οι ανωτέρω υπ. μπορούν να αντικατασταθούν από μια οποιαδήποτε άλλη αυθεντική μορφή επικοινωνίας. Προτείνεται να αξιοποιηθεί το διαδίκτυο. -6 (σελ. 72). Έχει καλυφθεί στην ενότητα 2, του 1^{ου} τεύχους. Η υπ. 1, προσφέρεται για καλλιέργεια προφορικού λόγου με ερωταποκρίσεις. Οι υπ. 3, 7, 8 μπορούν να αξιοποιηθούν ατομικά ή συλλογικά. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,6. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το ποίημα «Ο υπολογιστής μου»	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.	
16η Ενότητα Νιώθω (σελ. 75) Υποενότητες 1. (σελ. 76) 2. (σελ. 77) 3. (σελ. 77) 4. (σελ. 77) 5. (σελ. 78) 6. (σελ. 79) 7. (σελ. 80) 8. (σελ. 81) 9. (σελ. 82)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -2 (σελ. 77). Απλή άσκηση αντιγραφής - ορθογραφίας. Στις υπ. 1, 3, 4 οι μαθητές/τριες μπορούν να εργαστούν ομαδοσυνεργατικά. Οι υπ. 5, 6, 9 μπορούν να αξιοποιηθούν κατ' επιλογήν ως δραστηριότητες επεξεργασίας συναισθημάτων. Στην υπ. 7 δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να εργαστούν συλλογικά και να αντλήσουν πληροφορίες για το έθιμο της Αποκριάς. Οι υπ. 8, 9 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,7. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Σε περίπτωση που ο χρόνος δεν επαρκεί, η άσκ. 6 μπορεί να παραλειφθεί, καθώς η διδασκαλία της περιλαμβάνεται και στη Γ' Τάξη. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το κείμενο «Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει». Το	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.	

	κείμενο «Η Αλφαβήτα δίχως ρο» δύναται να αξιοποιηθεί προαιρετικά.		
Β.Μ.: ΤΕΥΧΟΣ Γ', Τ.Ε.: ΤΕΥΧΟΣ Β' ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Α', Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ			
17η Ενότητα Εφημερίδες! Εφημερίδες! (σελ. 6) Υποενότητες 1. (σελ. 8) 2. (σελ. 8) 3. (σελ. 11) 4. (σελ. 12) 5. (σελ. 13) 6. (σελ. 14) 7. (σελ. 15)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -3 (σελ. 11). Μπορεί να αξιοποιηθεί στην ενότητα 8 της Μελέτης Περιβάλλοντος της Β' Δημοτικού. Οι υπ. 1, 2 προτείνεται να υλοποιηθούν με αυθεντικά αποκόμματα εφημερίδων. Η υπ. 2 προσφέρεται για παιχνίδι ρόλων, ερωταποκρίσεις και συνεργασία σε ομάδες. Η υπ. 4 απαιτεί συνεργασία σε ομάδες. Ενδείκνυται η χρήση αυθεντικού υλικού. Η υπ. 6 προτείνεται να αξιοποιηθεί με ιδιαίτερη έμφαση στην εξάσκηση των μαθητών στην κλίση ουδέτερων ουσιαστικών. Στην υπ. 7 προτείνεται να δοθεί έμφαση στον σχηματισμό τροπικών επιρρημάτων. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,7: Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Άσκ. 8,9: Μπορούν να αξιοποιηθούν, αν ο χρόνος επαρκεί. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το λαϊκό «Χελιδόνισμα». Μελέτη Περιβάλλοντος, «Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης» (σ.120-121).	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.	
18η Ενότητα Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει (σελ. 16) Υποενότητες 1. (σελ. 18) 2. (σελ. 19) 3. (σελ. 20) 4. (σελ. 21) 5. (σελ. 22) 6. (σελ. 22) 7. (σελ. 24) 8. (σελ. 26)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -5 (σελ. 22). Έχει καλυφθεί στην ενότητα 9 του Β' τεύχους. -7 (σελ. 24-25). Το περιεχόμενό της μπορεί να δυσκολέψει τους/τις μαθητές/τριες. Αν χρόνος επαρκεί μπορεί να αξιοποιηθεί χωρίς να πραγματοποιηθεί σε βάθος επεξεργασία του περιεχομένου και της δομής του κειμένου ενός τουριστικού οδηγού. Οι υπ. 1, 4 προσφέρονται για παιχνίδι ρόλων και ερωταποκρίσεις. Η υπ. 2 μπορεί να αξιοποιηθεί για εικαστικές δημιουργίες. Οι υπ. 6, 8 προτείνεται να υλοποιηθούν με αυθεντικό υλικό σε ομάδες. Τ.Ε.: Άσκ. 1,3,4,5,6. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Η άσκ. 2 μπορεί να παραλειφθεί, αν ο χρόνος δεν επαρκεί, καθώς είναι εμπεδωτική της υπ. 5. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το επετειακό κείμενο «Ο αγωνιστής με την πένα», με αφορμή την εθνική μας εορτή.	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.	
19η Ενότητα Τα μάθατε τα νέα; (σελ. 27)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -4 (σελ. 32)	Περίπου 9-11 διδακτικές ώρες.	

Υποενότητες 1. (σελ. 29) 2. (σελ. 30) 3. (σελ. 31) 4. (σελ. 32) 5. (σελ. 33) 6. (σελ. 34)	-6 (σελ. 34) Οι ανωτέρω υπ. διδάσκονται και στη Γ' τάξη. Η υπ. 1 προσφέρεται για συζήτηση, εργασία σε ομάδες σχετικά με την τυπογραφία, επίσκεψη στα γραφεία μιας εφημερίδας, πλοήγηση στο διαδίκτυο σε ειδησεογραφικούς ιστοχώρους, κ.ά. Η υπ. 2 μπορεί ν' αξιοποιηθεί για συζήτηση γύρω από την προστασία του περιβάλλοντος. Η υπ. 3 δίνει τη δυνατότητα συζήτησης γύρω από τη χρησιμότητα των ασκήσεων ετοιμότητας και προσφέρεται για επεξεργασία, παρουσίαση και ανάρτηση ατομικών ή ομαδικών ρεπορτάζ των μαθητών σε χώρο ή σε ιστολόγιο του σχολείου. Η υπ. 5 αποτελεί δραστηριότητα εξάσκησης στην απαγγελία ποιημάτων και σε ασκήσεις γραμματικής. Υποενότητα 6, Τ.Ε σελ.48, άσκ.6-υπάρχει λάθος στην κλίση των ρημάτων γελώ και τραβώ (β' ενικό πρόσωπο). Σελ.50, ασκ.1,2-οι ασκήσεις να συμπληρωθούν στο σπίτι. Τ.Ε.: Ασκ. 1,3,4. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Σε περίπτωση που ο χρόνος δεν επαρκεί, οι ασκ. 2 και 5 μπορούν να παραλειφθούν, καθώς είναι εμπεδωτικές των υπ. 4 και 6. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το κείμενο «Ο κύριος Μπεν, η Μου και τα σκουπίδια»		
20η Ενότητα Ποιος είναι; Τι κάνει; (σελ. 35) Υποενότητες 1. (σελ. 36) 2. (σελ. 36) 3. (σελ. 39) 4. (σελ. 41) 5. (σελ. 41) 6. (σελ. 42)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν προαιρετικά οι υπ.: -4 (σελ. 41) -6 (σελ. 42) Οι ανωτέρω υπ. είναι εμπεδωτικές δραστηριότητες. Η υπ. 1 προσφέρεται για χρήση αυθεντικού υλικού και ερωταποκρίσεις και η υπ. 2 για συζήτηση και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των μαθητών. Η υπ. 3 μπορεί ν' αξιοποιηθεί ποικιλοτρόπως για: συζήτηση γύρω από την εξαφάνιση των επαγγελματιών, παιχνίδια ρόλων, ομαδικές εργασίες, συνεντεύξεις με επαγγελματίες, παρακολούθηση βίντεο με επαγγέλματα που δεν υπάρχουν σήμερα, κ.ά. Η υπ. 5 αποτελεί δραστηριότητα εξάσκησης σε ασκήσεις γραμματικής. Τ.Ε: Άσκ. 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Σε περίπτωση που ο χρόνος δεν επαρκεί προτείνεται να διδαχθούν επιλεκτικά αυτές που κρίνονται σημαντικότερες από τον/την εκπαιδευτικό για την τάξη των μαθητών/τριών του/της. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το κείμενο «Ο τελευταίος ιππόκαμπος».	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες	
21η Ενότητα Χρήσιμες οδηγίες	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής:	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.	

(σελ. 43) Υποενότητες 1. (σελ. 44) 2. (σελ. 45) 3. (σελ. 46) 4. (σελ. 46) 5. (σελ. 47) 6. (σελ. 47) 7. (σελ. 48) 8. (σελ. 48) 9. (σελ. 49) 10. (σελ. 50)	-7 (σελ. 48) -10 (σελ. 50) Οι ανωτέρω υπ. είναι εμπεδωτικές δραστηριότητες. Η υπ. 1 προσφέρεται για ομαδοσυνεργατικές εργασίες γύρω από τα πασχαλινά έθιμα. Για την κατανόηση του κατευθυντικού κειμένου προτείνεται να αξιοποιηθούν κατ' επιλογήν κάποιες από τις υπ. 2, 3, 4, 5, 6 ή να πραγματοποιηθούν βιωματικές ασκήσεις με αυθεντικά υλικά. Για συζήτηση γύρω από τη θεματική της ενότητας μπορούν να αξιοποιηθούν κατ' επιλογήν οι υπ. 8, 9. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Σε περίπτωση που ο χρόνος δεν επαρκεί οι ασκ. 5, 6 και 7 μπορούν να παραλειφθούν, καθώς είναι εμπεδωτικές της υπ. 7. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το ποίημα «Ήρθε η Πασχαλιά». Το ποίημα «Προσευχή» μπορεί να αξιοποιηθεί προαιρετικά.		
22η Ενότητα Πώς γίνεται; Πώς παίζεται; (σελ. 51) Υποενότητες 1. (σελ. 52) 2. (σελ. 53) 3. (σελ. 54) 4. (σελ. 55) 5. (σελ. 56) 6. (σελ. 57)	Β.Μ.: Προτείνεται η διδασκαλία όλων των υποενότητων. Στην υπ. 1, για να ασκηθούν οι μαθητές/τριες στην κατανόηση οδηγιών, μπορούν να κατασκευάσουν χάρτινα παιχνίδια στην τάξη υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού. Οι υπ. 2, 3, 5 μπορούν να αξιοποιηθούν κατ' επιλογήν, για συζήτηση γύρω από τη θεματική της ενότητας. Οι υπ. 4, 6 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε ασκήσεις γραμματικής. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,6. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το ποίημα «Τα παιχνίδια του αγέρα».	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.	
23η Ενότητα Για να γελάσουμε... (σελ. 58) Υποενότητες 1. (σελ. 60) 2. (σελ. 61) 3. (σελ. 62) 4. (σελ. 63) 5. (σελ. 64) 6. (σελ. 65) 7. (σελ. 65) 8. (σελ. 66)	Β.Μ.: Προτείνεται να διδαχθούν προαιρετικά οι υπ.: -6 (σελ. 65) -7 (σελ. 65) -8 (σελ. 66) Οι ανωτέρω υπ. είναι εμπεδωτικές δραστηριότητες της θεματικής της ενότητας. Οι υπ. 1, 2, 3 προσφέρονται για συζήτηση, για ομαδικές εργασίες γύρω από τον Αριστοφάνη, τον Καραγκιόζη και το Θέατρο Σκιών, για δραματοποίηση, για παρακολούθηση παράστασης Καραγκιόζη (σε βίντεο ή διαζώσης), κ.ά. Οι υπ. 4, 5 προσφέρονται για εξάσκηση ατομικά ή σε δυάδες. Τ.Ε.: Άσκ. 1,2,3,4,5,6,7. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Η άσκ. 8 μπορεί να γίνει προαιρετικά, καθώς είναι εμπεδωτική της υπ. 8. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να αξιοποιηθεί το	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες	

	κείμενο «Ο Μέγας Αλέξανδρος και το Καταραμένο Φίδι». Μπορούν να αξιοποιηθούν προαιρετικά «Η πινεζοβροχή», «Η οδοντόβουρτσα» και «Είτανε μία κοπέλα από τη Σάμο».		
24η Ενότητα Να σου πω τι έμαθα; (σελ. 67) 1. (σελ. 68) 2. (σελ. 70) 3. (σελ. 71) 4. (σελ. 71) 5. (σελ. 72) 6. (σελ. 73)	Β.Μ.: Η διδασκαλία μπορεί να εστιάσει στην υπ. 6 που προσφέρεται για συζήτηση σχετικά με το καλοκαίρι και τις διακοπές. Τ.Ε.: Οι ασκήσεις του Τ.Ε. δύνανται να παραλειφθούν. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να παραλειφθεί η διδασκαλία από το Ανθολόγιο.	Περίπου 1 διδακτική ώρα.	

ΜΑΘΗΜΑ/ΤΑΞΗ: ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:**

1. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια*, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος α', Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
2. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια*, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος β' Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
3. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια*, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος γ', Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
4. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια*, Τετράδιο Εργασιών Μαθητή, τεύχος α', Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
5. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια* Τετράδιο Εργασιών Μαθητή, τεύχος β', Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
6. Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων, Γ' & Δ' Δημοτικού: Το σκοτεινό του κόσμου, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
7. Εικονογραφημένο Λεξικό Α', Β', Γ' Δημοτικού: Το Πρώτο μου Λεξικό, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ		
Διδακτέα ύλη	Προτάσεις για διαχείριση της διδακτέας ύλης	Ενδεικτικός χρονικός προγραμματισμός
ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ (Β.Μ.): ΤΕΥΧΟΣ Α', ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Τ.Ε.): ΤΕΥΧΟΣ Α' ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Γ', Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ		
ΑΣ ΓΝΩΡΙΣΤΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΑ Τα απίθανα μολύβια	Πρώτη γνωριμία με τους ήρωες του βιβλίου. Μπορεί να γίνει σύνδεση με το μάθημα «Θαλασσινό σχολείο» με στόχο τη συνεργασία και την ενίσχυση της δυναμικής της ομάδας.	
ΠΑΛΙ ΜΑΖΙ!		11 διδακτικές ώρες
1. Θαλασσινό σχολείο (σελ. 10-11)	Προτείνεται η αξιοποίηση όλων των ασκήσεων του Β.Μ. και του Τ.Ε., κρινόμενων ως επαναληπτικού τύπου.	
2. Επιστροφή στα θρανία (σελ.	Προτείνεται η αξιοποίηση όλων των ασκήσεων Β.Μ.	